

ССКП Кийн Комитетын, ССРС Верховной Советын Президиумун, ССРС Министрдерин Советын Коммунистической партияга, советской наука ынырылары

КУНДУ ТАВААРЫСТАРИ
Советской Союз Коммунистической партияга, Советской государственной наука буттуну мар сүүтүннээр. Константин Устинович Черненко—уһу-дугуулаах партиейнай уонна государственнай деятель, патриот уонна интернационалист, коммунизм уонна сир үрдүгүр эйэ идеалара өрөгөйдүүлэрин иһин утумнаах охсуһааччы—иһин түүрүтэ.

Константин Устинович Черненко өлөөр бүүс-бүтүн-нүү тийбэр тийбэ ленинскэй партия дьыалатыгар, советскэй наука интернационалист бэрилиннэ. Партия кинини ханна да ыппытын иһин, кини халбага, бэйэтин харыстаммат дьулуруунан, кэжэктэр бэйэтэ бэс уонун талха сэл түрүт ССКП-тын политикатын олоххо киллэрэр туһугар охсуһута.

Комсомольскэй сайлааччыттан уонна пограничнай застава партбүтүн ССКП КК Генеральнай секретарыгар, ССРС Верховной Советын Президиумун Председателитэр тийбэ—итинэн К. У. Черненко өлөрү суола. Партия уонна государство үрдүк постарыгар кини төрүөтү, ленинскэй тинтээх салаааччы быһыы-тынан таллаа талору арыллыбыта. К. У. Черненко салаааччынан партия Кийн Комитета, ССКП КК Политбюрога үлэһиттэр ССКП XXVI съездин, Кийн Комитета өктө кэппини Пленумнарын уураахтары толорууга түмөр улахан уонна айымнылаах үлэни ыспыттыра.

Сайдымлаах социализмы сайыннарар, экономическай уонна социальнай сайдыы, советскэй наука оло-бун уйгутун үрдэтиги, маасса айар активнай салгы өрө көтөүүү, идеологическай үлэни тупсарыи курсу утумнаахтык тутуһуллубута. Партия болломтотун иһин-гэр мадды диксипилиннэни, сокуоннай уонна бэрэ-дэги бөбөргөтүү, кадрнай политика, Советтар, комсомол, народный хонтуруол, охсуһа реформатын, литература уонна искусство общественнай орууларын үрдэтиги боппуростарга турбуттара. ССКП уочараттаах XXVII съездин бөлөһөннөгө, партия программатын саах редакциятын ырытан огорууга активнай үлэни-малар.

Аан дойду түһүлгөтүгэр партия дьулура социализм быраатты дойдугарын кытары бары өттүнэн биргэ үлэ-лээһини салгы сайыннарытга түмүлүбүтэ. К. У. Черненко үлэти кытары коммунистическай экономическай интеграция саах этабыгар киирин, социалистическай биргэ дойдонноу позицияларын бөрөргө-һүнэ сибээстээхтэр.

ССКП КК, Советскэй государство араас обществен-най тутуллаах государстволар аһаахтигэр биргэ оло-рууларын принципни олоххо бигэтиги уонна утумнаах-тык киллэрбиттэрэ, империализм ордуу реакциянай аргымааларын агрессивнай былааннарын итинэнэ ти-нигириилэрин утары сорунуулаахтык үлэ-лээбиттэрэ, империализмнан соһоммүт сөбүлэһинэн үлүһү-үүтү тохтогор, наукаларга куттал эрэллээхтигэр суох бу-о-ларын хааччылар иһин сыламтата суох охсуһуттара.

Ыар сүүтүнэн сибээстэн ССКП Кийн Комитета, (Бүтүүтүн 2-с стр. нэр).

Бары дойдугар пролетарийдара, холбоһуу!

САНА ОПОХ

Х а б ы а т
1931 сыл алтынны
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 32 (6168)

1985 сыл нулун тутар 13 күнэ
СЭРЭДЭ

Сыаната
3 харчы.

ССКП КК ПЛЕНУМА

1985 сыл нулун тутар 11 күнүгэр Советскэй Со-юз
Коммунистическай партиятын Кийн Комитетын уоча-
рата суох Пленума буолла.

КК Политбюротун соруудабынан Пленуму Политбю-
ро чилиэнэ ССКП КК секретара М. С. Горбачев аста.

ССКП КК Генеральнай секретара, ССРС Верховной
Советын Президиумун Председателе К. У. Черненко
өлбүтүнэн сибээстэн Пленум кыттылаахтара Кон-
стантин Устинович Черненко нэрэһин бири мүнүүтэ-
лээх кутурданныах чуумпуруунан бэлиттээтилэр.

Пленум Советскэй Союз Коммунистическай партияга,
бүтүүтүн советскэй наука ыар сүүтүннээхтигэр бэ-
лиэтээтэ. Уһулуччулаах партиейнай уонна государствен-
най деятель, патриот уонна интернационалист, комму-
низм идеалларын уонна сир үрдүгүр эйэ иһин утум-
наах охсуһааччы өлбө.

Константин Устинович Черненко өлөөр бүүс-бүтүн-
нүү тийбэр тийбэ ленинскэй партия дьыалатыгар, со-
ветскэй наука интернационалист бэрилиннэ. Партия ки-
нини ханна да ыппытын иһин, кини халбага суох,
бэйэтин харыстаммат дьулуруунан, ССКП политикатын
олоххо киллэрэр иһин охсуһута.

Константин Устинович улахан болломтотун сайдыы-
лаах социализмы сайыннарыи курсун утумнаахтык
ыттыыга, экономическай уонна социальнай сайдыы
бодон соруутарын быһаарыыга, советскэй наука оло-
бун уйгутун уонна культуратын үрдэтиги, маасса
айар активнай салгы өрө көтөүүүгэ, идеологичес-
кай үлэни тупсарыыга, диксипилиннэни, сокуоннай
уонна бэрэ-дэги бөбөргөтүүгэ уурбута.

Константин Устинович Черненко социализм быраа-
ты дойдугарын кытары бары өттүнэн биргэ үлэ-
лээһини салгы сайыннарыыга, коммунистическай эконо-
мическай интеграцияны олоххо киллэрингэ, социали-
стическай биргэ дойдонноу позицияларын бөрөргө-
түүгэ улахан ылаатын киллэрбитэ. Кини салаататы-
нан араас общественнай тутуллаах государстволар
эйлээхтигэр биргэ олорууларын принципни бигэтиги уон-
на утумнаахтык тутуһуллубута, империализм агрессив-
най суоттаныыларын сорунуулаах харда бэрлиббитэ,
империализмнан соһоммүтү сөбүлэһинэн үлүһү-
йүүтү тохтогор, ядернай сэрин суоһааһынныи туоратар,
наукаларга куттал эрэллээхтигэр суох буолуутун хаач-
чылар иһин сыламтата суох охсуһуу ыттыллыбыта.

Константин Устинович Черненко биһиги Коммуни-
стическай партиябыт бири сөмбөтүн, Кийн Комитет
уонна кини Политбюротун үлэ-лэрин көлөптөннэй ха-

рактарын харах харатын курдун харыстаабыта. Кини
нээдэтин партия бары талыһаарынан түмсүүлээх, та-
риллиилээх уонна бойбуйой организм быһыытынан
үлэлииргэр дьулуспута. Коммунистар санаалара уон-
на дьыалалара биригэр кини биһиги бары ситиһи-
лэригэр, итэбэстэригэр туоратыыты иһиттигин, кини-
ни дьэни кинээһиннээхтигэр барыыты солуогун көрөрө.

Пленум бу кутурданныах күнүгэр коммунистар,
советскэй наука бүтүүтүн партия Кийн Комитетын
уонна кини Политбюротун тула өссө ыһа түмсүөхтэ-
рэ дьэи бэлиттээтэ. Советскэй дьоннор партияга то-
лору олохтоохтук общество салайар уонна сүүрүһүүр
күүһүн көрөллөр итинэн ССКП ленинскэй ис уонна
тас политикатын олоххо илэ-лэ-рэрэ иһин бэйэни хары-
таммакка охсуһарга бигэ быһаарынылаахтара.

КК Пленумун кыттылаахтара бонусоннун аймах-
тарыгар уонна чугас дьонноругар дириги кутурданны-
рын биллэрдилэр.

КК Пленума ССКП КК Генеральнай секретарын та-
лар туһунан боппурасуу көрдө.

Бу боппурасууна Политбюро соруудабынан Политбюро
чилиэнэ таб. А. А. ГРОМЫКО тыл эттэ. Кини ССКП
КК Генеральнай секретарынан таб. М. С. Горбачеву
таларга этии киллэрдэ.

ССКП Кийн Комитетын Генеральнай секретарынан
Пленум М. С. ГОРБАЧЕВУ бири санаан талла.

Ити кэппинтэн Пленумга ССКП КК Генеральнай
секретара таб. М. С. ГОРБАЧЕВ тыл эттэ. Кини ССКП
Кийн Комитета киниэхэ бэ-бэ-бит үрдүн итэбэли иһин
диригиин махтанарын биллэрдэ, итинэн сибээстээх
эппиэтинэс төһөлөөх улаханым олус үчүгэйдик өй-
дүүрүн бэлиттээтэ.

Таб. М. С. Горбачев ССКП Кийн Комитетын биһиги
партиябытыгар, биһиги наукаларга, улуу ленин-
скэй дьыалага эрэллээхтигэр сулууспалыы туһугар,
ССКП программнай ыйыылары халбага суох олоххо
киллэриллэлэрин, ССРС экономическай уонна оборо-
наланар модуи кыабын салгы бөбөргөтүү, советскэй
наука олобун уйгутун үрдэтиги, эйэни бөбөргөтүү со-
руктарын быһаарыыга утумнааһын хааччыларын
туһугар, Коммунистическай партия уонна Советскэй
государство ленинскэй ис уонна тас политиката дьы-
ныаадаахтык олоххо киллэриллэрин туһугар бары
күүспүн уурум дьэи эрэннэрдэ.

(ССТА).

Михаил Сергеевич ГОРБАЧЕВ

Михаил Сергеевич Горбачев 1931
сыллаахха нулун тутар 2 күнүгэр
Ставропольскэй кыраай Красновод-
скэй оройуон Приволье са-
лааһыттар бэйэнигэр көрөбүтэ.

1941—1945 сыллардаах Ара-
ддуну комсүүр Улуу сэрин көп-
түнэн сотору, 15 сылаагар, бэ-
йэтин үлэтин саралаабыта. Машино-
тракторнай станцияга механизатор-
уонна үлэ-лээбитэ. 1952 сыллаах-
ха ССКП чилиэнгэр киирбитэ. 1955
сыллаахха М. В. Ломоносов
атынан Москватаагы государствен-
най университет (юридическай
факультеты) бүтэрибитэ, өттөн 1967
сыллаахха Ставропольскэй тыл ха-
лааһытабыннай институту бүтэри
учебай агроном-экономист идэтин
ылдыта.

1955 сылаа М. С. Горбачев—
комсомольскэй уонна партиейнай
үлэ-лэ. Ставропольскэй кыраайга
МБСАКС Ставропольскэй горкомун
бастагы секретарынан, комсомол
крайкомун пропагандара уонна агит-

тационна отделын сөбүлэһиннэй са-
буулааччынан, өттөн крайком иккис
уонна бастагы секретарынан үлэ-
лээбитэ.

1962 сыл нулун тутарга М. С.
Горбачев Ставропольскэй террито-
риальнай-производственной подхомай-
совхознай управление партбүтүн
өрө таваарылаабыта, өттөн ити сыл
ахсынныга ССКП крайкомун пар-
тийнай органныга отделын сөбү-
лэһиннэн бигэрэтиллибитэ.

1966 сыл баладан айыгар кини
партия Ставропольскэй горкомун
бастагы секретарынан быһбарданар.
1968 сыл атырдаах ыйыттан М. С.
Горбачев ССКП крайкомун иккис
секретарынан үлэ-лээбитэ, өттөн
1970 сыл муус устарга ССКП Ста-
вропольскэй крайкомун бастагы се-
кретарынан быһбарданнамыта.

М. С. Горбачев—1971 сылаан
ССКП Кийн Комитетын чилиэнэ.
ССКП XXII, XXIV, XXV уонна
XXVI съездин делегата. 1978
сыллаахха ССКП КК секретарынан
талыллыбыта, 1979 сыллаахха—
ССКП КК Политбюротун чилиэнгэр
кандидат. 1980 сыл алтынныгы
М. С. Горбачев ССКП КК

Политбюротун чилиэнгэр
кандидаттан Политбюро чилиэнгэр
киллэриллэбитэ. ССРС VIII—XI
ыгырылардаах Верховной Советтин
депутата, Союз Советскэй Атыл дой-
дулардаагы дьыалаларга комиссия-
тын председатели. РСФСР X—XI
ыгырылардаах Верховной Советтин
депутата.

Михаил Сергеевич Горбачев—
Коммунистическай партия уонна Со-
ветскэй государство биллиилээх де-
лэтэ. Партия киниэхэ соруудахтыы
бары постарыгар инициатива-
лаахтык, энергиялаахтык
уонна бэйэтин харыстаммакка үлэ-
лиир. Партия политикатын олоххо
киллэрэргэ бэйэтин биллиитин, баай
опытын уонна төрүөт таланын ба-
рытын уурай, Ленин улуу дьыалаты-
гар, үлэ-лэти наука интернационалист
муһура суох бэринилээхтигэр су-
лууспалыы.

Коммунистическай партия уонна
Советскэй государство иһингэр үтүө-
лэрин иһин М. С. Горбачев үс Ле-
нин орденынан, Октябрьскэй Рево-
люция, Ула Кыһыл Знамята, «Бо-
чуот Знага» орденнарынан уонна
медалларынан наараадалаабыта.

Константин Устинович ЧЕРНЕНКО

ССКП Киин Комитетын, ССРС Верховнай Советын Президиумун, ССРС Министрдерин Советын Коммунистической партияба, советская наука ЫҢҮРЫЛАРА

(Буутута. Иинин 1 стр. кор).
ССРС Верховнай Советын Президиума, ССРС Министрдерин Советын коммунисттар, советская наука партией коммунистской Киин Комитетын уонна киин Политбюроһун тула өссө мта түмсөргө ыгырыллар. Билиги дойдубут үлэһиттэр Советской Союз Коммунистической партиятыгар советской общественности салайар уонна сирдир кууһу толору төрүттээх көрөлөр. Партия бары дьаһалалара уонна билиминнэри советской наука төрүт интэриэстэригэр, коммунизм дьаһалатыгар бэйэни харыстаммакка сулуусуулааһыныга туһайыааллар.

ССКП өлбөт-сүппөт революционнай марксистской-ленинскэй үөрөбүнэн сайбарыһаар. Киин Ленин ыйбыт сулууһан халыыга суох баран иһэр. уонна ити сулууһан дьаһан даһаны туруо суога.

Партия кэлэр да өттүгэр сайдыылаах социализм бары өттүнэн сайыныары курсуун тутуһуога. Киин бэйэтин үлэтин үрдүкү ис хоһоонунан экономиканы интенсификациялааһыныга научнай-технической прогресс бары дьаһалларынан тургэтэнигэ ологуран ирүүт олоһун материалнай уонна культурнай таһыман салгыны үрдэтэнини аарар. Билиги олоххот бары өйгөлөргө социализм ис хоһоонор баар социальнай кырдыктык буолуу принциби толору дьаһаларынан өссө өрдүк төлөрү олоххо киллэриллиһэр, дьисциплиниһани, бэрэ-дэти, тариллиһаар буолууну бөрөгөтүү дойду үлэ-диртэриһэн билирэммит уонна өйөмүт линията хал-бана суох ытыллыһа. Партия кэлэр да өттүгэр ра-бочай кылаас, көхсөтөөх баһынай аймах уонна ин-теллигенция соматаһымылары, билиги обществен-ности төрүтүнэн буолааччы советской наука төрүтүгэр дьаһалатын дьаһалатын салгыны бөрөгөтүүгө, социальнай демократияны сайыныарыа. Пар-тия советской дьаһалар үрдүкү духовнай сыһына-рынан марксистской-ленинскэй итэҕэллээх буолууну, коллективизм, патриотизм, пролетарской соци-альностой интернационализм аахыта уонна аа-ра.

ССКП, Советская государство социалистической бииргэ дойдубууну бөрөгөтүүгө, аан дойду туһу-лаларга социализм позицияларын бөрөгөтүүгө, ядер-най түһүстэнини халбарытыгыта уонна бөрө айыны хаачыһыыга туох кыаллары уонна наадалаагы ба-рытын өтөрүтэ уонна өтөрүө. Билиги сөбүлэни-нэн үлүһүйүүнү тохтоото, космоны милитаризация-лааһыны халбарытарга барабыт уонна ону ситиһэр-гэ дьаһалардаахтык дьаһалыт. Билиги бүтөһү-тээт сылбыт планетага ханна барытыгар ядернай

сэригэр сабын олохтуу суох өтөрүө, ядернай сэригэр су-баһыны толору туораты. Советская Союз халбана суох конструктивной көпөһүннэр, аан дойдутаары тыһаһыны сыһааһыныгар, бары наука төрүт уонна го-сударстволар икки ардыларыгар итэҕэйси, бииргэ үлэһэни итэһиэ хардарыта өйдөһүү быһыта-майгыта олохтонууттар тириэр практической дьа-һаллар иһин турбута уонна турар.

Советская Союз кимнэх да суоһаабат уонна ба-йыһынай өттүнэн баһыһаар дьаһалат. Ол эрээри киин ханыман эмэ атын дойду өбөтөр государстволар коалициялары сабырдыһаар буолууларын көңүлүө суога. Дьа ол иһин билиги кэлэр өттүгэр сөргөһүннэн сыһаһаар суох үрдэтэһипит, бэйэбит социалистичес-кай Ийэ дойдубут обороналар дьөрүгүн бөрөгө-түөһүт.

Билиги үтүнү санааһымыт уонна билиги өйөбү-тү көңүл уонна национальнай түтүлүгэ суох буолуу иһин охсуһар наука төрүт дьаһал. Эйэ уонна социальнай прогресс иһин охсуһууга ССКП аан дойдутаары ком-мунистической уонна рабочай хамсаһын куустэрин бары дьаһалларынан түмүү утумнаах курсулар бары-һылаах.

Партия сымалара чуолкайдар уонна үтүө тускул-лаахтар. Олор ССКП үлэһиттэр мунгура суох итэҕэ-лэригэр ыларыгар тирииртэр. Науку кытта бииргэ-тигэр—партия кууһа. Партияны кытта бииргэтигэр, киин салаататыгар—наука кууһа.

Олоһун бүтө-бүтүннүү партияга, советской наука-ка эрэллээхтик сулуусуулааһыныга аһабыт Констан-тин Устинович Черненко өйгө-санаага марксистской-ленинскэй идеалар дьаһалардаах пропагандистарын, сайаһа уонна көрдөбүлээх салайааччы, үлэ-диртэри-кыһалларыгар уонна наадыһыларыгар сөргөһ уон-на болгомтолоох киин быһытынан наадыһыны сы-дыһаар.

ССКП Киин Комитета, ССРС Верховнай Советын Президиума, ССРС Министрдерин Советын коммунисттар, бары советской дьаһал, үрдүк сознательной уонна та-риллиһаар буолууну көрдөрөн турар, өссө улаахан эн-тузиазынан уонна бэйэни харыстаммакка үлэһит-тэр, билиги Ийэ дойдубут экономической уонна обо-роналар модун кыаһын бөрөгөтүөхтэрэ, Улуу Ок-тябрь знаменитык достояһыдык илдьэ иһнэхтэрэ дьаһ-бигэтик эрэнэллэр.

Советской Союз Коммунистической партиятын Киин Комитетыттан, ССРС Верховнай Советын Президиумуттан уонна ССРС Министрдерин Советыттан

Советской Союз Коммунистической партиятын Киин Комитета, ССРС Верховнай Советын Президиума уонна ССРС Министрдерин Советын партияга уонна советской наука бүтүннүүтүгэр ССКП Киин Комитетын Ге-неральной секретара, ССРС Верховнай Советын Пре-зидиумун Председателя Константин Устинович Чер-ненко ырахан ырыһыттан 1985 сыл кулун тутар 10 күнүгэр 19 чаас 20 мүнүүтэга өлбүтүн, дириг-нин курутуйан турар, иһитиннэрэллэр.

Константин Устинович Черненко ата—Коммунисти-ческой партия уонна Советской государство уһулуччу-лаах деятелин, коммунизм идеалларын иһин, эйэ иһин халбанаабат охсуһааччы ата—советской дьоннор, прогрессивнай иһин аймах бүтүннүн сүрэхтигэр нэлдьи хаалыа.

ССКП Киин Комитетыгар, ССРС Верховнай Советын Президиумугар уонна ССРС Министрдерин Советыгар

ССКП Киин Комитета, ССРС Верховнай Советын Президиума уонна ССРС Министрдерин Советын уурду-лар:

1. ССКП КК Генеральной секретара, ССРС Верхов-най Советын Президиумун Председателя Константин Устинович Черненко өлбүтүнэн сыһаһытын дойдута 1985 сыл кулун тутар 11, 12, 13 күнүгэр трауру биллэрэргэ.

2. Константин Устинович Черненко өлүгүн көмүү көмүгэр Москвага, союзнай республикалар столица-ларыгар, Герой-куораттарга Ленинградка, Волгоградка, Одессага, Севастопольга, Новороссийскайга, Кертигэ, Тулага, Герой-кириһаас Брестка, ону таһа Калинин-град, Львов, Доннаары-Ростов, Куйбышев, Свердлов-

скай, Новосибирскай, Чита, Хабаровскай, Владивосток, Красноярскай куораттарга орудуенан күргөһүнээх ытыһаары өтөрүө.

Эмэ ити бириһаага Советской Союз территория-гар бүтүннүүтүгэр, тохтоло суох производствалаах предприниматтарга ураты, бары предприниматтар уонна тариллалар үлэлэрин 5 мүнүүтэга тохтоото; фабри-каларга, заводтарга, тириэр суолларга, муора уонна өрүс флотун судноларыгар тудоктарынан үс мүнүүтэ устатыгар салют өтөрүө.

ССКП Киин Комитета, ССРС Верховнай Советын Президиума уонна ССРС Министрдерин Советын

Константин Устинович Черненко көмүүнү таркыи-гэ таб. Горбачев М. С. председателлээх комиссияны таркыдилар.

К. У. Черненко Кыһыл площадька көмүгө уураах ытыһына.

КОНСТАНТИН УСТИНОВИЧ ЧЕРНЕНКОНЫ КӨМҮҮНҮ ТЭРИИЭР КОМИССИЯТТАН

Константин Устинович Черненко көмүү сэрэдигэ, кулун тутар 13 күнүгэр, күнүс 13 чааска Кыһыл площадька буолууга дьаһал комиссия иһитиннэрэр.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНОВ.